

บทที่ 1

กฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมาย

1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการของกลุ่มจังหวัดโดยให้ถือว่ากลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและสามารถยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ และให้มีการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยในการจัดทำแผนดังกล่าวให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในกลุ่มจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการส่วนภูมิภาค หรือการบริหารราชการส่วนกลางและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในกลุ่มจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน โดยมีรายละเอียด คือ

มาตรา 52 วรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ในกรณีนี้ให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา 53/1 ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการส่วนภูมิภาค หรือการบริหารราชการส่วนกลาง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้งผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง จำนวนและวิธีการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการดำเนินกิจการของส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐทั้งปวงที่กระทำในพื้นที่จังหวัดต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าว

มาตรา 53/2 ให้นำความในมาตรา 53/1 มาใช้บังคับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

2) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดหลักการการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด กำหนดกลไกการบริหารในรูปของคณะกรรมการข้อกำหนดในจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและ

กำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มจังหวัดเว้นแต่ ก.น.จ. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น

2. มติคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการต่าง ๆ

1) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารราชการในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ในการประชุมครั้งที่ 10/2550 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2550 ได้พิจารณาเรื่องการปรับปรุงการจัดกลุ่มจังหวัดและการจัดตั้งสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดแล้วมีมติเห็นชอบกับการปรับปรุงการจัดกลุ่มจังหวัดเป็น 18 กลุ่ม พร้อมการกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งเห็นชอบกับการกำหนดสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ไว้ที่จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัดเพื่อเป็นหน่วยอำนวยการและเป็นกลไกในการบริหารงานของกลุ่มจังหวัด โดยการกำหนดแนวทางการจัดตั้งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ให้ทดลองดำเนินการนำร่องจัดตั้งเป็นการภายในของกระทรวงมหาดไทย จำนวน 10 กลุ่มจังหวัด เพื่อศึกษารูปแบบการทำงานและประเมินความคุ้มค่าของการจัดตั้งก่อน และระยะที่ 2 ขยายผลการดำเนินการให้ครบ 18 กลุ่มจังหวัด

2) คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ในการประชุมครั้งที่ 13/2550 เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2550 มีมติเห็นชอบเรื่องการปรับปรุงการจัดกลุ่มจังหวัดและการจัดตั้งสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ตามมติของ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารราชการในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ครั้งที่ 10/2550 วันที่ 3 ธันวาคม 2550

3) คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551 ลงมติเห็นชอบการปรับปรุงการจัดกลุ่มจังหวัดเป็น 18 กลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด ตามมติคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ครั้งที่ 13/2550 วันที่ 17 ธันวาคม 2550 ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ทั้งนี้ สำหรับกลไกในการบริหารงานของกลุ่มจังหวัด ก.พ.ร. ได้อนุมัติให้จัดตั้งสำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดโดยกำหนดไว้ในจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัดเพื่อเป็นหน่วยงานในการประสาน เชื่อมโยง และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล รวมทั้งการทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาแผนและงบประมาณในระดับกลุ่มจังหวัดและให้ทดลองดำเนินงานใน 10 กลุ่มจังหวัด ตามที่มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2550 กำหนดให้ทดลองนำร่องจัดทำแผนพัฒนาภูมิภาค

อนึ่ง ส่วนราชการจะต้องปรับปรุงการกำหนดเขตพื้นที่การตรวจราชการให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มจังหวัดข้างต้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ. 2547 ต่อไปด้วย

4) ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ซึ่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนดให้ ก.น.จ. พิจารณาจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดและเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยการจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

รวมทั้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มจังหวัด
เว้นแต่ ก.น.จ. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น

5) คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ในการประชุมครั้งที่ 1/2552 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2552 มีมติเห็นชอบกับการจัดตั้งกลุ่มจังหวัด รวม 18 กลุ่ม
จังหวัดและการกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัดตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 มกราคม
2551 รวมทั้งการเห็นชอบให้ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า
กลุ่มจังหวัด ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี นราธิวาสและยะลา

6) คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552 มีมติเห็นชอบกับการจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและ
การกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด ตามมติคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและ
กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ ครั้งที่ 1/2552 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2552 โดยการจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและการกำหนด
จังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัดดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 126 ตอนพิเศษ 28ง
เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2552 แล้ว อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการจัดกลุ่มจังหวัดในกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ขึ้นใหม่ ซึ่งเดิมประกอบด้วย จังหวัดหนองคาย จังหวัดเลย จังหวัด
อุดรธานี และจังหวัดหนองบัวลำภู โดยเพิ่มจังหวัดบึงกาฬในกลุ่มจังหวัดดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2554 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2554 (ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 51 ง วันที่ 3 พฤษภาคม 2554)